

Waar is en blijft de hulpvrager?

Bestuursverslag 2021 Platform Armoedebestrijding

parapluorganisatie voor:
Schuldhulpmaatje Dijk en Waard
Noodfonds

Kleding- en voedselactie voor cliënten voedselbank

Inhoud

Profiel Stichting Platform Armoedebestrijding (=PAH)	2
Voorwoord	3
1. Inzicht in ‘marktomvang’ aantal schuldhulpvragers in HAL-gebied	4
2. Schuldhulpmaatje (= SHM) Dijk en Waard.....	5
3. Noodfonds	7
4. Kleding- en voedselactie voor (kinderen) cliënten voedselbank	8
5. Financiële gang van zaken.....	9
6. Bestuur	10
Bijlage 1 Korte beschrijving schuldhulpmaatjes project.....	12
Bijlage 2 Noodfonds: opzet, doel en uitvoering	13
Bijlage 3 Maatschappelijk veld SHM en wensen aanpassing structuur	13

Profiel Stichting Platform Armoedebestrijding (=PAH)

PAH, opgericht op 26 oktober 1999, is een organisatie voor inwoners van Heerhugowaard. Doel van de stichting is het inventariseren van stille armoede, samenwerken met instanties, het beheren van het noodfonds van de kerken en het mogelijk maken dat het project schuldhulpmaatje actief is binnen de gemeente. PAH is een ANBI erkende instelling.

Op dit moment functioneert PAH als een **parapluorganisatie** voor een viertal activiteiten:

- het **schuldhulpmaatjes** project (verreweg de grootste activiteit), in 2011 samen met de gemeente gestart;
- het **noodfonds**;
- aan het eind van het jaar een **kleding-** en **voedselactie** voor de voedselbank; en
- **gesprekspartner** voor gemeente (raadsleden).

ad schuldhulpmaatjes project Dijk en Waard (=SHM)

Het **doel** van SHM is *‘samen mensen met (mogelijke) financiële problemen eerder te vinden, bereiken en helpen.*

Ten behoeve van SHM Dijk en Waard is PAH aangesloten bij de **landelijke organisatie SchuldHulpMaatje** Nederland. Daar is veel kennis en ervaring aanwezig op het gebied van schuldhulpverlening en bijscholing. Ook is de landelijke organisatie de bakermat voor diverse nieuwe ontwikkelingen. De hulp in Dijk en Waard wordt gegeven door bij PAH aangesloten schuldhulpmaatjes. Deze hebben een opleiding gevolgd en zijn gecertificeerd. Jaarlijks doen zij aan bijscholing in verband met het behoud van de certificering. Per ultimo 2021 waren er 18 schuldhulpmaatjes actief, waarvan 2 tevens coördinator.

ad noodfonds

Het noodfonds, primair gevoed door een aantal van de plaatselijke kerken in Heerhugowaard, heeft tot doel de meest basale nood van bewoners van Heerhugowaard die (onverwacht) in de problemen komen te lenigen. Veelal gaat het daarbij om snel te kunnen voorzien in de primaire levensbehoefte van ‘eten op tafel’.

ad kleding- en voedselactie voor (kinderen van) cliënten van de voedselbank

Al bijna 10 jaar wordt tegen het eind van het jaar een actie gestart om geld op te halen, zodat kinderen van cliënten van de voedselbank Heerhugowaard ook eens nieuwe kleren kunnen kopen. In 2021 kregen zo 57 kinderen een kledingbon. Tegelijkertijd wordt er bij diverse kerken voedsel ingezameld voor de voedselbank Heerhugowaard.

ad gesprekspartner voor gemeente (raadsleden) en andere partners in dit specifieke sociale domein

Minimaal één keer per jaar organiseert PAH een bijeenkomst met de deelnemers van het platform en de diverse vertegenwoordigers van de plaatselijke politiek. Daar wordt dan open met elkaar van gedachten gewisseld over de problematiek rond armoede en schulden. Daarnaast heeft PAH geregeld contact met diverse andere, relevante organisaties.

Voorwoord

Hierbij bieden wij u het bestuursverslag 2021 aan van het Platform Armoedebestrijding (= PAH). De jaarrekening 2021 is te vinden op de www.platform-armoedebestrijding.nl. In dit verslag gaan wij in op de activiteiten van Schuldhulpmaatje Dijk en Waard (= SHM), het Noodfonds, de jaarlijkse kleding- en voedselactie voor kinderen van cliënten van de voedselbank Heerhugowaard, de financiële gang van zaken, de activiteiten van het bestuur, inzicht in de ontwikkeling van het aantal mensen met (mogelijke) financiële problemen en een schets van het bestuur met betrekking tot enige activiteiten voor 2022 en volgende jaren.

Enige hoofdpunten van 2021

Corona heeft ook in 2021 een sterk stempel gedrukt op vooral de activiteiten van SHM.

- Het aantal [schuldhulpvragen](#) is verder [gedaald](#) naar 34, het [beroep](#) op het [noodfonds is gestegen](#) en het aantal voor kinderen van cliënten van de voedselbank uitgereikte 'kerst-kledingbonnen' is [stabiël gebleven](#);
- In 2021 bestond het [schuldhulpmaatjes](#) traject in Heerhugowaard [10 jaar](#). In verband daarmee is [extra publiciteit](#) gegenereerd. Het aantal [schuldhulpmaatjes](#) is [stabiël gebleven](#) op een hoger niveau dan voorgaande jaren;
- Voor SHM is volgens een [nieuwe subsidieregeling](#) subsidie toegekend voor 2022. De voorwaarden zijn veranderd en zijn zeker voor de 'eigen' financiering een grote [uitdaging](#);
- Dit jaar heeft het [noodfonds](#) een [groot](#), geoormerkt [bedrag gekregen](#) van een in Heerhugowaard woonachtige [kunstenaar](#). Voor de [kledingactie](#) kwam [ook meer geld](#) binnen;
- Eind 2021 is het [bestuur uitgebreid met](#) een nieuwe [voorzitter](#) en een [penningmeester](#). Daarmee is het bestuur qua aantal leden nu op volle sterkte.

Vorig jaar zijn wij in het bestuursverslag uitgebreid ingegaan op het maatschappelijk veld waarbinnen SHM actief is. Het bestuur heeft gemeend dat nu niet te moeten doen. Maar voor mensen die voor het eerst kennismaken met PAH, SHM en de schuldenproblematiek is een verkorte versie als bijlage in dit verslag opgenomen.

1. Inzicht in 'marktomvang' aantal schuldhulpvragers in HAL-gebied

Toelichting bron data

Schuldhelpmaatje Nederland mag 4 keer per jaar een analyse doen op de database van een bedrijf dat de betalingsafhandelingen doet voor zo'n 45 andere bedrijven. Het betreft ruim 4 miljoen klanten en ongeveer 100 miljoen transacties per jaar. Deze klanten worden n.a.v. hun betaalgedrag ingedeeld in 10 risico-categorieën. Klanten met vorderingen die gemiddeld 3 of meer maanden open staan vallen in risiconiveau 10, met vorderingen die gemiddeld 2-3 maanden openstaan in risiconiveau 9 en met vorderingen die gemiddeld 1-2 maanden openstaan in risiconiveau 8, enz.

Risiconiveau goede indicator schuldpositie

De groepen met 'slechter' betaalgedrag zitten in risiconiveaus 8 t/m 10 (genoemd: curatieve fase). De mensen met gemiddeld betaalgedrag in de risiconiveaus 5 t/m 7 (genoemd: preventieve fase) en met goed betaalgedrag in 1 t/m 4. In de praktijk blijkt dat de risiconiveaus een uitstekende indicator zijn van de schuldpositie van de inwoners van een postcode.

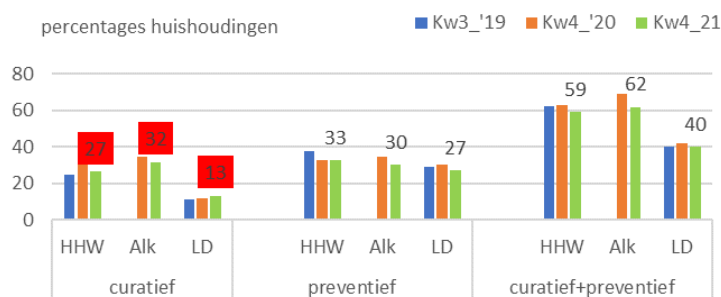
Benaderingsstrategie afgestemd op postcode-niveau

Er kan per postcode en per profiel een uitspraak worden gedaan. Verder is vanuit het profiel dat aan een postcode hangt de benaderingsstrategie per doelgroep gedefinieerd. Hiermee wordt rekening gehouden in de online benadering bij Geldfit.nl (preventie), Moneyfit.nl (jongeren) en UitdeSchulden.nl (curatief) en offline in de flyers, folders en andere uitingen.

Data voor Heerhugowaard, Alkmaar en Langedijk

In onderstaande figuur zijn voor de curatieve fase en de preventieve fase met dank aan het landelijk bureau de gegevens in procenten van het aantal huishoudens per gemeente weergegeven voor Heerhugowaard (= HHW), Alkmaar (= Alk) en Langedijk (= LD), samen het HAL-gebied. Via Haltewerk hebben de gemeentes een abonnement op Geldfit.nl. Daarmee kunnen deze gegevens en die voor de afzonderlijke risicoklassen verder worden verbijzonderd naar wijk-, straat- en cluster postcodeniveau.

Figuur 5 Indeling gezinshuishoudens naar risicoklassen op basis van hun betaalgedrag¹

Legenda: de getallen betreffen het procentueel aantal huishoudens per gemeente in een bepaalde cluster van risicoklassen per eind 2021 (groen gearceerde kolommen). Blauw gearceerd: situatie eind derde kwartaal 2019 en oranje gearceerd: situatie eind 2020. Voor Heerhugowaard is het aantal huishoudens op 22.920 gesteld, voor Langedijk op 11.215 en voor Alkmaar op 50.090.

Gezinnen eind '21 met problematische schulden:

- HHW 27%
- ALK 32% en
- LD 13%

Eind 2021 valt 27 % van de huishoudens in HHW in de curatieve fase (= 6.095 huishoudens). In ALK is dat 32 % (= 15.895 huishoudens) en in LD is dat 13 % (= 1.485 huishoudens). Op landelijk niveau was het vergelijkbare percentage een paar jaar geleden 20 %. En naar wordt gezegd, is slechts 4 % van de Nederlandse gezinnen op een of andere manier bekend in het schuldhulpverleningscircuit. Voor het HAL-gebied zou dat betekenen dat er op een of andere manier in een schuldtraject 3.369 huishoudens zouden moeten zitten.

In de preventieve fase valt voor HHW 33% (= 7.495 huishoudens), bij ALK 30% (= 15.100 huishoudens) en bij LD 27% (= 3.025 huishoudens). Van de mensen in deze fase wijzen historische cijfers uit, dat als er niets aan wordt gedaan dat het grootste deel binnen 5 jaar in de curatieve fase belandt.

In HAL-gebied 23.475 huishoudens in curatieve fase en 25.620 in preventieve fase

Voor het HAL gebied als totaal bevindt 28 % (= 23.475 gezinshuishoudens) zich eind 2021 in de curatieve fase. In de preventieve fase gaat het dat om 30% (= 25.620 gezinshuishoudens). Dat betekent dat 58% van de gezinshuishoudens per ultimo 2021 werd geconfronteerd met betalingsachterstanden. Dat zijn zorgwekkende aantallen.

¹ Bron: zowel een deel van de tekst in deze paragraaf als de cijfers voor de stand van zaken van de kwartalen Kw3 2019, Kw4 2020 en Kw4 2021 zijn gebaseerd op door het landelijk bureau Schuldhelpmaatje.nl aangeleverde gegevens. Voor Alkmaar hadden wij geen cijfers per eind derde kwartaal 2019.

Vergelijking eind '21 ten opzichte van eind '20

- HHW: percentage in **curatieve** fase **gedaald** van 31% naar 27%; **preventieve** fase **ongewijzigd** gebleven op 33%. Het totaal van preventieve en curatieve fase komt daarmee op 59%.
- LD: **curatieve** fase blijft **gestaag stijgen** met 1% per jaar tot 13% per ultimo '21. Het percentage huishoudens in de **preventieve** fase is duidelijk **afgenomen** tot 27%. Het totale percentage van curatief en preventief is daarmee gedaald naar 40% en gelijk aan dat van eind '19.
- Alk: zowel de **curatieve** als de **preventieve** fase laten een **lager percentage** zien dan vorig jaar met respectievelijk 32% en 30%.

Lichte verbetering, maar aantal huishoudens met problemen nog zorgelijk hoog

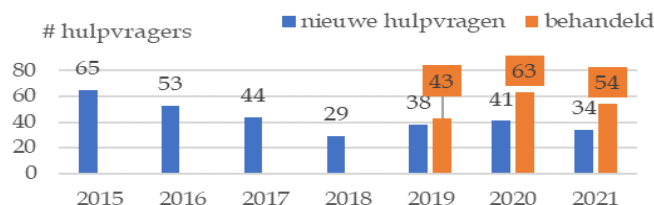
Concluderend:

Hal-breed is zowel het **percentage** huishoudens in de curatieve als in de preventieve fase gelukkig **gedaald**. Dat geldt ook voor de absolute aantallen. Alleen zijn de **absolute aantallen** in beiden klassen met respectievelijk 23.475 (in de curatieve fase) en 25.620 (in de preventieve fase) nog **zorgelijk hoog**. De vraag is dan ook: hoe kunnen wij als gemeenten, werkgevers, vrijwilligersorganisaties en ruimer de maatschappij hier wat aan doen?

2. Schuldhulpmaatje (= SHM) Dijk en Waard

schuldhulpvragers

Figuur 1 Aantal nieuwe hulpvragen en aantal behandelde cases per jaar

Daling aantal nieuwe hulpvragers

Het afgelopen jaar is het **aantal nieuwe schuldhulpvragen afgenomen** van 41 in 2020 naar 34 in 2021. Het aantal vragen is daarmee weer achtergebleven bij onze op basis van landelijke informatie gebaseerde verwachtingen. Het lijkt aannemelijk dat zowel het coronavirus als ook de acties van de overheid een sterke invloed hebben gehad op zowel het aantal mensen dat om hulp vroeg als ook op het aantal mensen dat werd geconfronteerd met (problematische) betalingsachterstanden.

Combinatie behandelde cases en nieuwe aanmeldingen betere indicatie belasting

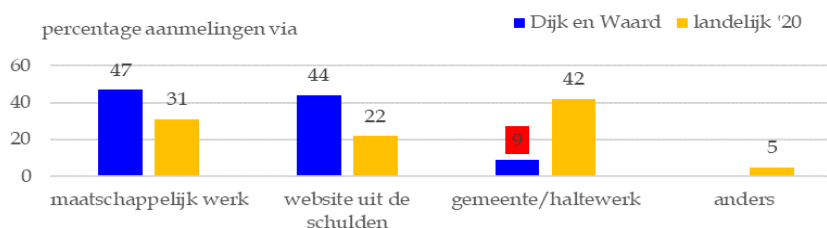
Naast de nieuwe aanvragen zijn er ook altijd **aanvragen** die **over de jaarwisseling heenlopen**. Vandaar dat vanaf 2019 ook is opgenomen het totaal aantal aanvragen waaraan in het betrokken jaar is gewerkt (genoemd: behandelde cases). Het aantal behandelde cases in combinatie met de nieuwe aanmeldingen is een **beter indicatie** van de **belasting** van de schuldhulpmaatjes en de coördinatoren dan alleen maar het nieuwe aantal aanmeldingen. Er lijkt zich hier ook een corona-effect te manifesteren. De **doorlooptijd** van de afhandeling van de hulpvragen is **toegenomen** in die periode en daarmee ook de belasting voor de schuldhulpmaatjes.

Met Welzijn en website uit de schulden leveren meeste aanvragen

De **nieuwe schuldhulpvragen** in 2021 werden **aangeleverd** door/via:

- website 'uit de schulden' (9) en direct aangemeld via email en telefoon (6);
- Met Welzijn (12);
- Haltewerk (3); en
- overige (4) dit betreft: Reigersdaal, Present, Parlan en Woonwaard.

Figuur 2 Percentage hulpvragen aangeleverd landelijk '20 en in Dijk en Waard door/via²

² Over 2021 zijn geen landelijke gegevens bekend. Vandaar dat de vergelijkbare gegevens over 2020 zijn gebruikt.

Landelijk fors meer aanmeldingen via gemeente dan in Heerhugowaard

De website 'uit de schulden' (inclusief directe e-mails en telefoontjes is goed voor 44%) en binnen de maatschappelijke organisaties 'Met Welzijn' (35%) zijn qua aantallen de belangrijkste bronnen, waaruit SHM Heerhugowaard in 2021 de aanvragen heeft verkregen. In grote lijnen is dat ook het patroon van de afgelopen jaren. Daarmee zijn de bronnen maatschappelijk werk en de genoemde website in 2021 de bron voor 91% van de aanvragen. Landelijk ligt dat percentage in 2020 met 53% aanzienlijk lager.

Het grote verschil is te herleiden tot de instroom via de gemeentelijke kanalen. Landelijk is 42% van de aanvragen aangebracht via de gemeentelijke instanties. In Heerhugowaard is dat slechts 9%. Het aantal hulpvragen van 3 via Haltewerk (9%) wijkt af van wat we landelijk zien.

Onderstaand overzicht is gebaseerd op het HVS (HulpVragersSysteem), waarin schuldhulpmaatjes en coördinatoren de administratie bijhouden ten aanzien van de schuldhulpvragers.

Tabel 1 Overzicht enige karakteristieken m.b.t. schuldhulpvragen

Status schuldhulpvraag	2019	2020	2021	< 2021	in 2021
• in behandeling	14	28	38	15	23
• succesvol afgerond	6	18	16	7	9
• doorverwezen	8	10	8	6	2
• vroegtijdig afgerond	14	7	12	6	6
• traject (nog) niet begonnen			1	0	1
• overleden	1	0	0	0	0

16 trajecten succesvol afgerond en 38 nog in behandeling.

In het totaal zijn 16 trajecten succesvol afgerond. Hiervan waren er 7 voor 2021 gestart. 38 trajecten zijn nog in behandeling, waarvan 15 van voor 2021 zijn begonnen.

Van de 8 doorverwijzingen in 2021 zijn er 2 naar Haltewerk doorverwezen en 5 naar een bewindvoerder.

Van de 34 nieuwe aanvragen zijn er 6 vroegtijdig afgesloten. 2 hulpvragers waren niet voldoende gemotiveerd om verder te gaan en 4 hulpvragers reageerden op een gegeven moment niet meer op contactverzoeken.

Tabel 2 Overzicht enige karakteristieken m.b.t. schuldhulpvragen

Resultaten dit jaar/reden afronding	totaal '19	totaal '20	totaal '21
woninguitzetting voorkomen	4	1	
zorguitsluiting voorkomen	3	3	1
nutsvoorziening afsluiting voorkomen	1	1	2
beslaglegging voorkomen	5	2	0
schuldhulpvrager heeft werk gevonden	1	3	0
schuldhulpvrager heeft zaakjes financieel weer op rails staan	6	12	n.b.
schuldhulpverlening preventief voorkomen	5	6	12
toeleiding naar de Schuldhulpverlening	2	4	3
schuldhulpverlening al van toepassing	1	1	
anders, namelijk	17	9	

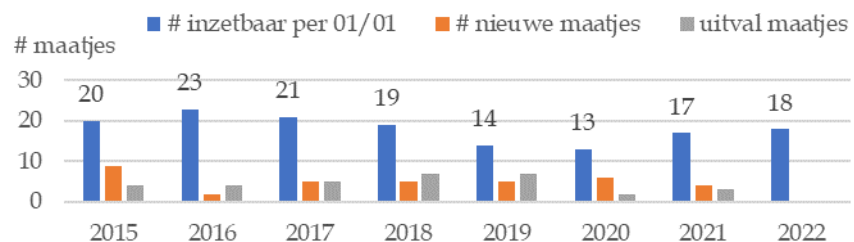
Legenda: n.b.: niet bekend.

Resultaten blijven zeer motiverend

Een aantal resultaten is soms bij eenzelfde hulpvrager geweest. Ook kan het zijn dat er in de jaren deels dubbelstellingen voorkomen, als gevolg van onvolkomenheden in het gebruikte HVS. Desondanks zijn de behaalde resultaten en daarbij vooral het voorkomen van schuldhulpverlening door een preventieve aanpak zeer motiverend.

Schuldhulpmaatjes en coördinatoren schuldhulpmaatjes

Figuur 3 Aantal per 01/01 inzetbare maatjes en verloop aantal maatjes in de tijd

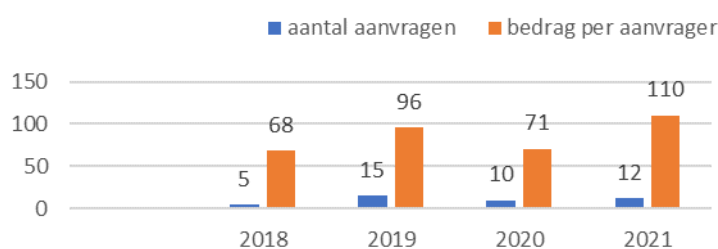
Inzetbaarheid maatjes stabiel gebleven	Vanaf 2016 is er gestaag dalende lijn van het aantal per 1 januari inzetbare schuldhulpmaatjes. Per 1 januari 2020 is dat aantal gedaald tot 13. Inmiddels is gelukkig de opgaande lijn weer te pakken gekomen. De aangroei in 2021 is minder geweest dan aanvankelijk voorzien. De bij de verwachting achterblijvende groei van het aantal hulpvragers heeft geleid tot een temporisering van het aantrekken van nieuwe maatjes. Ons plan is nog steeds om de komende jaren het aantal maatjes uit te breiden tot het gewenste aantal. In 2021 hebben drie maatjes om uiteenlopende redenen besloten te stoppen, gelukkig is dat gecompenseerd door het aantrekken van vier nieuwe maatjes.
Opvolgingsprocedure voor nieuwe coördinator gestart	Ook heeft coördinator Henk Hiemstra aangegeven dat hij na zijn termijn van 3 jaar besloten heeft per 1 januari 2022 niet op te gaan voor een volgende termijn. De procedure voor het vinden van een opvolger is in 2021 gestart, maar heeft nog geen resultaat gehad.
Ook in 2021 positief rendement van SHM-traject	In 2021 hebben volgens het HVS de coördinatoren 676³ uur (547 in '20 en 441 uur in '19) en de schuldhulpmaatjes 504 (510 in '20 en 583 uur in '19) gezaamenlijk 1.180 (1.057 in '20 en 1.024 uur in 2019) besteed aan het project schuldhulpverlening. Stel dat deze tijd door een commerciële partij geleverd zou moeten worden, dan staat dit, gezien de aard van de dienstverlening bij een uurtarief van € 50,- voor een bedrag van ruim € 59.000,- (€ 52.850,- in '20 en € 51.200,- in '19). Het is aannemelijk dat ook in 2021 de door SHM Dijk en Waard gerealiseerde besparingen, nog los van de besparing in arbeidskosten, de subsidie van de gemeente ruim hebben overtroffen.
Door denktank de nodige tijd besteed aan communicatie en eerste stappen gezet op het gebied van intervisie	In 2021 hebben de coördinatoren met de schuldhulpmaatjes een tweetal gezamenlijke bijeenkomsten gehouden. Deze waren beide digitaal. Daarbij waren ook bestuursleden op persoonlijke titel aanwezig. De in 2020 opgerichte denktank heeft zich in een viertal bijeenkomsten met name bezig gehouden met vervolgstappen op het gebied van communicatie. Verder zijn de eerste activiteiten ontplooid om op een meer gestructureerde manier om te gaan met intervisie.
SHM Heerhugowaard 10 jaar in de lucht	In 2021 bestond het schuldhulpmaatjes traject 10 jaar . Vanwege de beperkingen als gevolg van Corona kon daaraan niet op de gewenste manier aandacht worden gegeven. Wel is er extra publiciteit gekregen via een tweetal uitzendingen van Langedijk Centraal.

3. Noodfonds

13 verzoeken toegewezen, vooral geld voor boodschappen

In het verleden lag het aantal gehonoreerde aanvragen gemiddeld zo rond de 10 per jaar. Er zijn [in 2021 13 aanvragen](#) gedaan tegen 10 in 2020, 15 in 2019 en 5 in 2018. De [meeste](#) aanvragen werden, zoals gebruikelijk, gedaan door medewerkers van [MET Welzijn](#). Eén aanvraag kwam dit jaar binnen via een schuldhulpmaatje.

Figuur 3 Aantal aanvragen en gemiddeld bedrag (x € 1,-) per aanvraag per jaar

Aantal aanvragen nog steeds bescheiden

De bandbreedte van de aanvragen varieert qua geldbedrag van € 50,- tot € 200,-. Voor boodschappen i.v.m. eten is doorgaans een bedrag tot € 100,- voldoende. Hogere bedragen komen voor bij vervanging van huishoudelijke apparatuur als koelkast, kookplaat of vaatwasser. Meestal betreft dit tweedehands apparaten. Deze worden door de betrokken leveranciers tegen een 'maatschappelijke' prijs beschikbaar gesteld. Het afgelopen jaar kon op deze manier bijvoorbeeld iemand geholpen worden met een andere fiets, die door de leverancier gratis verstrekt werd.

In het algemeen zijn de aanvragen zeer divers van aard, in alle gevallen is er sprake van acute nood. Daarbij kan worden gedacht aan situaties dat (ex) partners die niet over de brug komen met alimentatie. Ook komt geregeld voor dat mensen een periode moeten overbruggen tussen het aanvragen van een uitkering en het krijgen van een uitkering. Mensen die als gevolg van een schuldregeling opeens geconfronteerd met een lager inkomen, waarmee ze nog geen rekening hadden gehouden, behoren eveneens tot de aanvragers.

³ 2021 was weer een volledig jaar met 2 coördinatoren.

PAH vreest toename aanvragen in 2022

Nu de coronamaatregelen voorlopig op een lager niveau liggen dan de afgelopen twee jaar, lijkt het ons aannemelijk dat als gevolg van de inflatie en de toenemende energiekosten meer mensen in de problemen zullen komen. Ook verwachten wij dat de contacten van de medewerk(st)ers van MET Welzijn, Wonen Plus en Mee & de Wering met de mensen in de wijken weer zullen toenemen. Daarmee komen schrijnende gevallen hopelijk eerder boven water. Vermoedelijk zullen ook nu, net als in het verleden, niet alle mensen die in aanmerking komen voor een extra uitkering, daarop een beroep doen. Hopelijk worden deze mensen nu eerder bereikt en kunnen zij dan naar de geëigende instanties worden doorverwezen voor hulp.

Samenwerking 'helpt'

PAH is dankbaar dat zij voor mensen op het moment dat zij met hun rug tegen de muur staan, via het Noodfonds wat kan betekenen. Heel simpel door de mogelijkheid te scheppen dat er eten op tafel kan komen. PAH waardeert het uitermate dat de deelnemende kerken het mogelijk maken op deze manier een bijdrage te leveren aan onze naaste ongeacht haar of zijn achtergrond. En dankzij de aanwezigheid en contacten van vooral de welzijnsorganisatie in de wijken, kunnen mensen worden gevonden, die deze hulp hard nodig hebben. Ook het afgelopen jaar zijn de mogelijkheden van het Noodfonds bij meer partijen onder de aandacht gebracht. En daarmee gaan wij door.

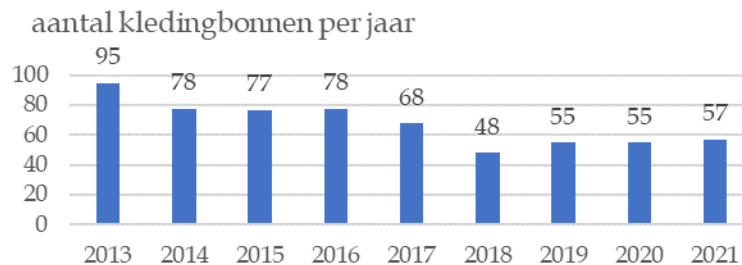

Waardevolle gift voor Noodfonds

Een heel goed voorbeeld van samenwerking hebben wij dit jaar ervaren. Via Met Welzijn is onze in Heerhugowaard woonachtige kunstenaar Fred Brocken attent gemaakt op het bestaan van het noodfonds. De heer Brocken ging verhuizen naar een kleiner atelier. Daardoor moest hij afscheid nemen van veel van zijn kunstwerken. Hij besloot ze in een pop-up winkel in Middenwaard te verkopen en de opbrengst te schenken aan een goed doel in Heerhugowaard. Via zijn contactpersoon, Suleika van Holland, bij Met Welzijn is de heer Brocken gewezen op het Noodfonds als mogelijke bestemming. Daar kon hij zich uitstekend in vinden. En het resultaat was een fantastisch bedrag van € 6.310,-. Daarmee kunnen weer de nodige mensen worden geholpen.

4. Kleding- en voedselactie voor (kinderen) cliënten voedselbank

Figuur 4 Kledingactie noodfonds: aantal verstrekte kledingbonnen

Kleding- en voedselactie voor de negende keer georganiseerd

Jaarlijks wordt sinds 2013 in het vierde kwartaal door een aantal actieve vrijwilligers de kleding- en voedselactie georganiseerd. Kerken en media worden ingeschakeld om de inwoners van Heerhugowaard attent te maken op de jaarlijkse voedselactie voor de voedselbank en de kledingactie voor kinderen van cliënten van de voedselbank. Deze gezinnen zijn veelal beperkt in hun mogelijkheden nieuwe kleding te kopen voor de kinderen. PAH heeft deze jaarlijkse actie voor de 9de keer gehouden.

In 2021, evenals vorige jaren weer kledingbonnen verstrekt

In 2021 kregen 57 kinderen van huishoudens die klant zijn bij de voedselbank locatie Heerhugowaard kledingbonnen. Er werd een kledingtegoedbon van € 60,- euro ter beschikking gesteld. In de loop van de tijd (vanaf 2015) varieerde het aantal kinderen per jaar dat een bon kreeg. Het bedrag per bon wisselde van € 50,- tot € 75,-. De tegoedbon is niet in te ruilen voor geld, maar in te leveren bij een lokaal kledingbedrijf.

[Marcel Dekker](#) en [Anneriek Uchibori](#) zijn telkens weer de belangrijke drijvende krachten van deze acties. Het bestuur van PAH vindt het fantastisch dat zij dat elke keer weer met veel energie willen doen.

Mede dankzij collecte van kerken in Heerhugowaard hoge bijdrage voor kledingactie

In het vierde kwartaal van 2021 heeft een aantal kerken in Heerhugowaard onder andere een collecte gehouden voor de kledingactie. Hierdoor is het totale bedrag voor de kledingactie uitgekomen op € 6.515,-, een historisch hoog bedrag. Daarmee is het potje voor de kledingactie voor volgend jaar goed gevuld. Om logistieke redenen wordt het bedrag dat in het boekjaar wordt opgehaald, gereserveerd om het jaar daarop uit te keren.

Zowel bij de voedselbank als bij PAH is de heersende gedachte dat het aantal mensen dat hulp nodig heeft ruim hoger is dan het aantal mensen dat al wel wordt geholpen.

In '22 10de editie

We hopen dat wij samen met Anneriek, Marcel, onze partners en andere partijen genoeg geld en voedsel binnen kunnen halen om onze decembertraditie voort te kunnen zetten met [in 2022 de 10de editie](#).

5. Financiële gang van zaken

SHM Dijk en Waard

Reguliere subsidie van de gemeente Heerhugowaard voor 2021 de facto bijna volledig benut.

In 2021 heeft PAH evenals in 2020 en 2019 van de [gemeente Heerhugowaard](#) via Haltewerk een eenjarige [subsidie](#) gekregen van € 17.500,- voor het project Schuldhulpmaatje Dijk en Waard. Daarvan is € 7.500,- bestemd voor een vergoeding van een coördinator. De tijd benodigd voor het coördinatorschap ligt ruim boven de tijd die redelijkerwijs van een vrijwilliger mag worden verwacht. In 2021 werkten er 2 coördinatoren voor het SHM traject. Door de coördinatoren is voorgesteld het voor de coördinator beschikbaar gestelde geld met elkaar te delen, ieder de helft. Het bestuur heeft dit positieve voorstel omarmd. Wel betreunde het bestuur het dat er geen ruimte was om beide coördinatoren elk minimaal € 7.500,- uit te keren. Er zijn [andere gemeenten](#) in Nederland waar het [coördinatorschap](#) een [volledig betaalde baan](#) is, mede gezien het rendement van het project schuldhulpmaatje.

Extra subsidie van goede doelenorganisatie verkregen via landelijke vereniging SHM en korting van websitebouwer

In 2021 heeft PAH het subsidiebedrag de facto meer dan volledig benut. Via de landelijke vereniging is van een goede doelenorganisatie voor de opleiding van drie nieuwe schuldhulpmaatjes en voor een verdiepingsopleiding van een bestaand maatje richting jongere hulpvragers [extra](#) een [eenmalige subsidie](#) verkregen van € 1.193,-. Van App-visie is een korting (50%) ontvangen van circa € 1.089,- voor het ontwerpen van de website. Zonder deze subsidies zou de begroting met € 1.364,- zijn overschreden. Door deze 'besparingen' kan het zijn dat PAH per saldo € 918,- moet terugbetalen aan de gemeente. Daarmee heeft de vereniging voor het tweede jaar in successie feitelijk qua kosten conform begroting en in lijn met de toegekende subsidie geopereerd.

Bestuur erkentelijk voor toekenning subsidie voor 2022, maar wel moeite met de vorm waarin

[Inmiddels](#) is ook [voor 2022](#) door de gemeente Heerhugowaard in 2021 weer een [subsidie toegekend](#) aan het project Schuldhulpmaatje Dijk en Waard, maar wel conform een andere subsidieregeling. De belangrijkste wijzigingen in deze nieuwe regeling zijn dat:

- PAH voor dit project [zelf 20% externe financiering](#) moet zien te [realiseren](#);
- het definitieve [subsidiebedrag geheel afhankelijk](#) is van het [aantal nieuwe hulpvragers](#); en
- bij volledige realisatie van het aantal nieuwe hulpvragers het te ontvangen [subsidiebedrag ook hoger](#) is en wel € 23.760,-, [maar daarmee ook de eigen financieringsopdracht](#).

Het bestuur is de gemeente Heerhugowaard erkentelijk voor het toekennen van de subsidie, zekere ook gezien de late aanvraag hiervoor en de aanpassing omdat op een andere subsidieregeling dan gebruikelijk een beroep moest worden gedaan.

Deels zelffinanciering: grote uitdaging

Wat betreft het [zelf te financieren bedrag](#) is dat in eufemistische termen verwoord een [grote uitdaging](#) voor PAH. In tegenstelling tot bijvoorbeeld sportverenigingen beschikt PAH niet over leden die verplicht een bepaalde contributie moeten betalen en ook niet over een kantine, waar normaliter ook een belangrijke inkomstenstroom vandaan komt. Bovendien vallen de activiteiten van SHM Dijk en Waard onder de wettelijke plicht van de gemeente om aan schuldhulpverlening te doen. En tot nu toe is het rendement van SHM in de achterliggende

<p>Variabele opbrengsten zeer ongelukkige match met vaste kostenstructuur</p>	<p>jaren steeds van dien aard geweest dat daarmee per saldo het budget van de gemeente ontlast is. Naar verwachting zal dat in de toekomst niet anders zijn.</p> <p>Ten aanzien van de ‘variabele’ inkomsten doet zich de ongelukkige situatie voor dat de kosten van SHM Dijk en Waard een vast karakter dragen. Of te wel, stel dat er geen hulpvrager zou komen, dan moet SHM Dijk en Waard alle vaste kosten, zijnde nagenoeg het volledige bedrag van de begroting zelf betalen. Daarop is de instelling, gezien de subsidiecondities van het verleden op dit moment absoluut (nog) niet ingesteld. Inbouwen van een ‘reservepotje’ heeft niet plaatsgevonden in de mate als vanwege de nieuwe subsidievoorwaarden wenselijk zou zijn. Dit impliceert daarmee een persoonlijk financieel risico voor de afzonderlijke bestuurders. Gezien het aantal potentiële hulpvragers in Dijk en Waard kan vanwege het persoonlijk risico ten koste van de dienstverlening voor de mensen die dat hard nodig hebben, gekozen worden voor een lagere capaciteit aan schuldhulpmaatjes. Het ontstaan van wachtlijsten kan dan het gevolg zijn met daarmee op termijn ook voor de gemeente hogere kosten. Los van het persoonlijk leed bij de potentiële hulpvragers (en hun kinderen) lijkt ons dat bedrijfsmatig vanuit de gemeente geredeneerd geen verstandige keuze. Vandaar dat wij pleiten voor een subsidieregeling, waarbij meer rekening wordt gehouden met de functie en het specifieke karakter van SHM Dijk en Waard in de uitvoering van de wettelijke plicht van de gemeente t.a.v. het omgaan met de lokale schuldenproblematiek.</p>
<p>Meerjarige subsidieovereenkomst is en blijft wenselijk</p>	<p>Verder is ook nu de subsidie weer voor 1 jaar toegekend. Het bestuur heeft hiervoor begrip, maar blijft van mening dat een meerjarige subsidieovereenkomst wenselijk is, gezien de aard en de vorm van de activiteiten van SHM Dijk en Waard. De schuldenproblematiek voor Dijk en Waard is van dien aard dat een verdere schaalvergroting nodig is. Dat heeft gevolgen voor de planning van aan te trekken mensen als maatjes en coördinatoren en daarmee ook voor het kostenplaatje. En daarmee neemt ook de financieringsbehoefte toe en de flexibiliteit om de capaciteit snel af te bouwen af.</p>
<p>Ook in 2021 diverse giften ontvangen</p>	<p>Ontvangen giften en donaties</p> <p>Aan giften en donaties is in 2021 ontvangen voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • SHM: € 750,-; • het noodfonds: € 7.135,-; en • de kledingactie € 6.515,-. <p>Zowel voor het noodfonds als de kledingactie zijn de ontvangen bijdragen in 2021 substantieel hoger dan in voorgaande jaren. Voor het noodfonds en de kledingactie is in de betrokken paragrafen een verdere toelichting gegeven.</p>
<p>Gebruikelijke vergaderingen en contacten, veelal digitaal</p>	<p>6. Bestuur</p> <p>Het afgelopen jaar zijn er 7 bestuursvergaderingen (in januari, maart, mei, juni, september, november (2 x)) geweest en daarnaast 2 vergaderingen met de deelnemers van PAH. In plaats van de gebruikelijke bijeenkomst met vertegenwoordigers van de lokale politieke partijen uit de gemeenteraad van Heerhugowaard heeft de voorzitter op 7 oktober een korte toespraak gehouden voor de commissie Mens en Samenleving. Verder hebben individuele bestuursleden en met name de leden van het dagelijks bestuur geregeld, veelal digitaal, bijeenkomsten op lokaal, regionaal en landelijk niveau bijgewoond.</p>
<p>Formeel aangesloten bij ‘Van platform in actie’ in HAL-gebied</p>	<p>In 2021 heeft het bestuur besloten dat PAH formeel deel gaat nemen aan het Platform van Armoede in actie. Aanvankelijk heeft de voorzitter dit op persoonlijke titel gedaan. Maar gezien de wens tot meer samenwerking in de HAL-regio was het bestuur van mening dat een ‘formele’ betrokkenheid gewenst was. In het platform participeren de HAL-gemeenten, Halte-werk en diverse maatschappelijke en vrijwilligersorganisaties uit het HAL-gebied.</p>
<p>Ook lid geworden van netwerk SHM Noord-Holland</p>	<p>Daarnaast heeft de landelijke vereniging gestimuleerd om als schuldhulpmaatjes afdelingen uit Noord-Holland een netwerk op te zetten om van en met elkaar te leren en ervaringen uit wisselen. SHM heeft besloten daaraan mee te doen. Naast de reguliere bijeenkomsten is het hierdoor natuurlijker om tussentijds een collega afdeling te vragen hoe zij met bepaalde zaken zijn omgegaan. Op verzoek van CU en CDA heeft het bestuur ook informatie aangeleverd voor de het gemeentelijk verkiezingsprogramma m.b.t. het thema armoede en schuldenproblematiek.</p>
<p>Gewerkt aan nieuwe website voor SHM</p>	<p>Besloten is om de website aan te passen en daarbij meer nadrukkelijk gebruik te maken van de naam ‘Schuldhulpmaatje Dijk en Waard’. Inmiddels is de website in 2022 in de lucht gegaan.</p>
<p>Uitbreiding bestuur</p>	<p>Het afgelopen jaar is het bestuur druk doende geweest om het bestuur uit te breiden en een nieuwe coördinator te vinden die per 1 januari 2022 Henk Hiemstra kan opvolgen. In de</p>

opvolging van Henk is nog niet voorzien, maar gelukkig is Aad Oudhuis nog beschikbaar als coördinator. Het bestuur blijft zich ook in 2022 inspannen om een tweede en wellicht ook derde coördinator te vinden.

Meer succes was er met het vinden van nieuwe bestuursleden. In het afgelopen jaar hebben er [twee bestuursmutaties](#) plaatsgevonden. [Carla van der Pluijm](#) uit Broek op Langedijk is de [nieuwe voorzitter](#) geworden en [Jaap van Leeuwen](#) uit Tuitjenhorn is toegetreden als de [nieuwe penningmeester](#).

Bestuur onafhankelijk en geen vergoeding

Op dit moment bestaat het bestuur uit zes leden. Alle bestuursleden zijn onafhankelijk en krijgen voor hun werkzaamheden voor de stichting geen vergoeding.

Nog werk genoeg

Komende jaar

Voor het komend jaar liggen er nog genoeg uitdagingen, waarvan de belangrijkste is en blijft hoe kunnen we de hulpvragers uit hun schulp krijgen.

Daarnaast staan de volgende punten op de agenda:

- Aanpassing van het meerjarenplan;
- Samenwerking met derden versnellen;
- Verder uitbouw van de communicatie;
- Vinden van een extra coördinator; en
- Verminderen afhankelijkheid van subsidies gemeente.

Heerhugowaard 19 april 2022

[Bestuur Platform Armoedebestrijding Heerhugowaard](#)

Ineke de Boer (algemeen lid)

Aalt Klaassen (algemeen lid)

Jaap van Leeuwen (penningmeester)

Carla van der Pluijm (voorzitter)

René Schreuder (algemeen lid)

Loes Veldman (secretaris)

Secretariaat PAH:

Larixplantsoen 3, 1702 XG Heerhugowaard

Email: loes.veldman@dijkenwaard.schuldhulpmaatje.nl

tel. 072 5711952

website: www.platform-armoedebestrijding.nl en www.schuldhulpmaatjedijkenwaard.nl

KvK 37087293

IBAN: NL16 ABNA 04722 63978 ANBI

Bijlage 1 Korte beschrijving schuldhulpmaatjes activiteiten

Mensen:

- vinden;
- bereiken; en
- helpen.

Privacywetgeving bemoeilijkt het vinden van mensen met schulden

Ontkenning en schaamte bij doelgroep

Hulp is effectief

Om mensen met (mogelijke) financiële problemen te kunnen helpen is het nodig mensen te:

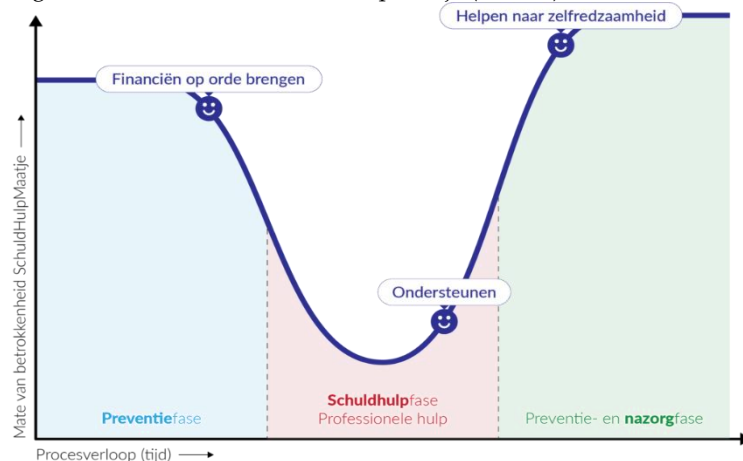
- vinden, die daarmee worden geconfronteerd;
- bereiken in die zin dat zij geholpen willen worden; en
- helpen om de financiële zaken beheersbaar te maken en te houden.

Bij 'vinden' is een groot probleem dat de AVG wetgeving (de privacywetgeving) het heel moeilijk/onmogelijk maakt om op basis van beschikbare gegevens van gemeenten, banken, nutsbedrijven, etc. de mensen te vinden die tot de doelgroep behoren. Op grond van een recente wet ontvangen gemeenten van een aantal organisaties meldingen over huishoudens met betalingsachterstanden. Volgens de meeste 'privacy-experts' mogen de aparte meldingen niet worden gecombineerd om te bepalen wie er financiële problemen heeft. Naar verluidt is er nu een uitspraak van een rechter die heeft gesteld dat dit wel mag. Het belang van het helpen van mensen gaat boven de privacy bescherming.

Bij 'bereiken' is een nog veel groter probleem dat mensen **niet zien** of **willen zien** dat zij schulden hebben. Of dat zij zich **schamen** om dat uit te spreken.

De laatste fase is die van het 'helpen'. Gelukkig zijn er mensen die zich willen laten helpen. En waar hulp ook effectief kan zijn. En gelukkig zijn er ook vrijwilligers, die naast de professionele hulpverleners tijd, kennis, ervaring en energie beschikbaar stellen om mensen te helpen. Maar helaas zijn er ook mensen die zich niet (willen) laten helpen. Dat kan onwil zijn, dat kan veroorzaakt worden door ziekte of door andere problemen.

Figuur 1 Betrokkenheid Schuldhulpmaatje (= SHM)

bron: website landelijke organisatie schuldhulpmaatje.nl.

Voorkomen is beter dan genezen, maar ook in een 'professioneel' schuldhulptraject is steun SHM zeer waardevol. Uitvalpercentage daalt van 70% naar 30%!

Een schuldhulpmaatje (= SHM):

- is een goede **aanvulling** op de professionele schuldhulpverlening en biedt naast schuldhulpverlening ook een luisterend oor zodat andere problemen mogelijk naar voren komen en hierop kan worden geanticipeerd;
- kan met name **praktische hulp** bieden in de **preventiefase** (inclusief bij geringe schulden) en in de **nazorgfase**;
- biedt hulpvragers de mogelijkheid **zelf** hun **zaken** te **regelen**, hetgeen hun autonomie ten goede komt; en
- kan als voornaamste taak hebben om **in schuldhulpfase**, met de daadwerkelijke hulpverlening bij de 'professionals, de **hulpvrager** te **motiveren** en te **ondersteunen**.

Op grond van landelijke cijfers blijkt 70 % van de mensen in de professionele hulpverlenings-trajecten binnen een termijn van 3 jaar uit te vallen. Met een betrokkenheid in deze fase van een SHM is dat nog maar 30 %. Bovendien is een dergelijke betrokkenheid van een SHM een goede basis om ook in de nazorgfase de 'hulpvrager' nog bij te staan. Sommige hulpvragers zullen immers niet zonder ondersteuning kunnen.

SHM landelijk opgeleid en gecertificeerd

SHM zijn **opgeleid** via de **landelijke** organisatie en **gecertificeerd**. Voor deze certificering worden ook **jaarlijks e-learning** trajecten gevolgd.

Bijlage 2 Noodfonds: opzet, doel en uitvoering

Het noodfonds is primair door de kerken in Heerhugowaard opgezet om 'stille hulp' te bieden aan inwoners van Heerhugowaard. Zij zorgen dat het fonds het benodigde geld heeft. Daarnaast kunnen ook derden giften geven ten behoeve van het noodfonds. Jan van Schagen, namens de RK kerken van Heerhugowaard, en mevrouw Ineke de Boer, namens de PKN en tevens bestuurslid PAH zijn belast met de uitvoering. De aanvragen worden zeer discreet afgehandeld. Alleen Jan en Ineke kennen, maar zelfs dat niet altijd, de individuele gevallen. Hierover worden geen mededelingen gedaan naar andere bestuursleden van PAH of naar derden. Mensen komen in aanmerking voor noodhulp als een beroep op alle andere voorzieningen tevergeefs is geweest. De verstrekte bedragen zijn bescheiden van aard en dienen vooral om nood te lenigen. Het fonds is niet bestemd voor langdurige, permanente ondersteuning.

Bijlage 3 Maatschappelijk veld SHM en wensen aanpassing structuur

Privacywetgeving, laaggeletterdheid, digitalisering, onvoldoende fysieke contactlocaties, schaamte en weerstand om naar gemeenten te gaan: rem op bereik hulpvragers

T.a.v. het vinden/bereiken van (mogelijke) hulpvragers spelen diverse factoren een rol, zoals:

- de [privacywetgeving](#), die barrières opwerpt;
- [laaggeletterdheid](#), waardoor mensen soms onnodig in een schuldsituatie kunnen komen en/of niet weten dat zij schulden hebben en/of niet weten waar ze terecht kunnen om uit de financiële problemen te komen;
- de zeer sterke aandacht om het [relatiebeheer](#) vanuit allerlei organisatie te [digitaliseren](#), met in een aantal gevallen een barrière om persoonlijk contact mogelijk te maken;
- [onvoldoende fysieke contactlocatie](#) dichtbij de mensen uit de doelgroep;
- 'schaamte', waardoor mensen zich niet durven te melden bij hulpaanbieders; en
- de [weerstand/terughoudendheid](#) van mensen om [zich bij gemeenten](#) en/of aan gemeenten gerelateerde instellingen te [melden](#). Deze blijkt substantieel te zijn.

Wordt er wel vanuit de hulpvrager gedacht? Tweesporenbeleid wenselijk

Er is voldoende capaciteit om hulpvragers te helpen. Het [grote probleem](#) is nog steeds hoe de mensen te lokaliseren en ze bereid krijgen om zich te laten helpen.

Het bestuur is een voorstander van een [tweesporenbeleid](#), dat wordt gekenmerkt door:

- denken vanuit (wereldbeeld) hulpvrager en taalbeheersing (niet alleen Nederlands);
- een evenwichtige, gesegmenteerde aanpak op basis van online en offline activiteiten; en
- een sterk netwerk van overheid, vrijwilligersorganisaties en commerciële partijen ook op lokaal niveau en gebaseerd op gelijkwaardigheid.

Gezamenlijke commissie voor allocatie hulpvragen

Onze intentie is om samen met andere partners te kijken hoe wij mensen kunnen stimuleren zich te laten helpen. Daarbij bepaalt de hulpvrager zelf bij welke organisatie hij/zij dat wil. Wij zijn voorstander van de instelling van een gezamenlijke commissie. Deze screent de hulpvragers en geeft ze een tweetal opties waaruit kan worden gekozen.

Sterk netwerk van vrijwilligersorganisaties budgettair en sociaal interessant

Ook in de HAL-regio is het van belang dat er een sterk netwerk is van gemeente en vrijwilligerswerk gezamenlijk. Beide netwerken moeten levensvatbaar zijn en worden gehouden. [Budgettair](#) is een goede afstemming tussen gemeentelijke instanties en vrijwilligersorganisaties [uitermate interessant](#) voor gemeenten. Daarnaast wordt door de betrokkenheid van vrijwilligers ook het [sociale cement](#) in de gemeente [versterkt](#).

Naast digitale kanalen contactpunten, daar, waar de doelgroep geregeld komt

Naast de digitale kanalen lijkt ons een fysieke, laagdrempelige aanwezigheid in het netwerk van mensen uit de mogelijke doelgroep relevant. Een 'zichtbare' en 'als benaderbaar ervaren' aanwezigheid op [wijkniveau](#) (bijvoorbeeld in scholen) en op [ontmoetingsplekken buiten de wijk](#) is heel zinvol. Naast deze structurele contactpunten, waaronder ook formulierenpunt(en) kan ook worden gedacht aan incidentele activiteiten, als buurtactiviteiten. Speciale aandacht is wenselijk voor inzet van [ervaringsdeskundigen](#) uit de betreffende sociale kringen van de doelgroep, die bereid zijn hun ervaringen te delen en als ambassadeurs op te treden.

Werkgevers nadrukkelijker erbij trekken

Verder lijkt ons een grotere betrokkenheid van (lokale) werkgevers in de regio wenselijk. Op landelijk niveau zijn verschillende grote werkgevers aangesloten bij partijen om de schuldenproblematiek aan te pakken. Op plaatselijk niveau varieert dat nog sterk. In bijlage 2 van ons bestuursverslag over 2020 hebben wij een voorbeeld neergezet ontleend aan de website van de 'moedige dialoog' in Den Helder. Daarin is uitgewerkt wat de toegevoegde waarde voor een individuele bedrijf kan betekenen om zich actief in te zetten voor de schuldenproblematiek van de medewerk(st)ers.